

Juni 2023

I skrivande stund har värmen på allvar slagit till och alla spår en sommar som liknar 2018 – på gott och ont. Skolavslutningarna har passerat och som alltid så blir jag så glad av att se alla finklädde och förväntansfulla ungdomar som tar studenten. Gissningsvis är det många unga som nu vill njuta av sommarlov och lite fest och då vet ju vi inom vården att vi troligen kommer att få skörda de mindre trevliga konsekvenserna av kärleksmöten i den ljusa sommarnatten. Vi ser alltid en ökning av STI-er framåt höstkanten men redan nu vill jag uppmana vårdpersonal att vara extra uppmärksamma på något som vi på Smittskyddsenheten noterat med viss oro. Under första halvåret har vi haft totalt sex fall av **primär syfilis**. Det är mer än vad vi brukar ha på ett helt år. Det som är särskilt oroväckande nu är att vi ser att många av fallen är **unga, vissa under 20 år** och vi vill förstås inte ha en spridning i den unga populationen. Så tänk syfilis om pat uppvisar oömma sår ano-genitalt men även oralt. Vid positiv syfilis ska pat remitteras till STI-mottagningen för behandling. Ni kan också kontakta STI-mottagningen för mer information kring provtagning.

Sexualitet och äldre

I min inledning nämner jag unga och unga vuxna. Nu flyttar jag fokus till den motsatta målgruppen, nämligen äldre. Den 31/5 arrangerade kunskapsnätverket hiv/STI Mellansverige en föreläsningdag i Falun där målgruppen var våra äldre medborgare i länet. Föreläsningen planerades med SPF Falun där man ställde sig väldigt positiv till arrangemanget. Föreläste gjorde sexologen Suzann Larsdotter som har jobbat mycket med sexualitet och äldre. Suzanns kunskande och hennes sätt att med humor och engagemang förmedla viktiga aspekter kring sexualitet och åldrande renderade de högsta betyg vi någonsin sett på en insats. **Närmare 80% gav högsta betyget** på frågan om föreläsarens kunskande och pedagogiska förmåga och närmare 75% gav högsta betyg på frågan om de skulle rekommendera andra att lyssna till föreläsningen. Jag kan inte heller låta bli att skriva ut några kommentarer som återfanns på utvärderingen:

"Allt var bra! Härlig föreläsare! Mycket trevlig dag! bra föreläsare, god mat i underbar miljö tillsammans med många trevliga människor!"

"Bra bra bra jättebra!"

"Tycker det var väldigt bra alltsammans. Hade inte så mycket förväntningar när jag gick hit."

"Tack region Dalarna ör en bra dag."

"Känns som jag förlorat en massa år."

"En superbra föreläsning, så intressant och proffsig."

"Mycket intressant, rolig och spännande föreläsning!"

"Informativt, kul, nya tankar."

"Synd att inte flera tog chansen att lyssna på denna information."

Att denna satsning var helt rätt visar ju utvärderingen och för den som önskar mer fakta kring sexualitet och åldrande så vill jag tipsa om en studie. Klicka på följande länk för att läsa [Sexualiteten viktig även för äldre människor - | forskning.se](#)

Kommande utbildningar

Inom kunskapsnätverket hiv/STI Mellansverige har vi flera spännande utbildningar på gång. Bland annat så kommer vi att köra en "favorit i repris" från förra året som riktar sig till personal som arbetar med barn på **mellanstadiet**. Utbildningen arrangeras i samarbete med RFSU Uppsala och temat är "att prata om identitet, sexualitet och integritet med barn på mellanstadiet". [Klicka här för att läsa mer samt anmälan.](#)

För skolpersonal som arbetar med äldre elever så erbjuder vi en inspirationsföreläsning med Charlotte Persson som är förstelärare i det nya kunskapsområdet "**Sexualitet, samtycke och relationer**". Föreläsningen är digital och det går att välja mellan två datum. [Klicka här för att läsa mer samt anmälan.](#) Redan nu kan man gå in på Göteborgs Stads webbplats där massor med intressant material inom ämnet finns att hämta. [Klicka här för att komma till sidan.](#)

För dig som möter riskutsatta unga utanför skolan, som tex socialsekreterare eller ungdomsmottagningspersonal så arrangeras en fysisk heldagsföreläsning med **Kalle Norwald**, den 28/9. Föreläsningen har tema "**att identifiera sexuellt risktagande bland unga**". Denna föreläsning hölls tidigare i år i Västerås och utvärderingen visade att deltagarna var mycket nöjda med dagen. Nu erbjuder vi denna kostnadsfria föreläsning i Falun i september så varmt välkommen att anmäla er. [Klicka här för mer information samt anmälan.](#)

Kondombeställning

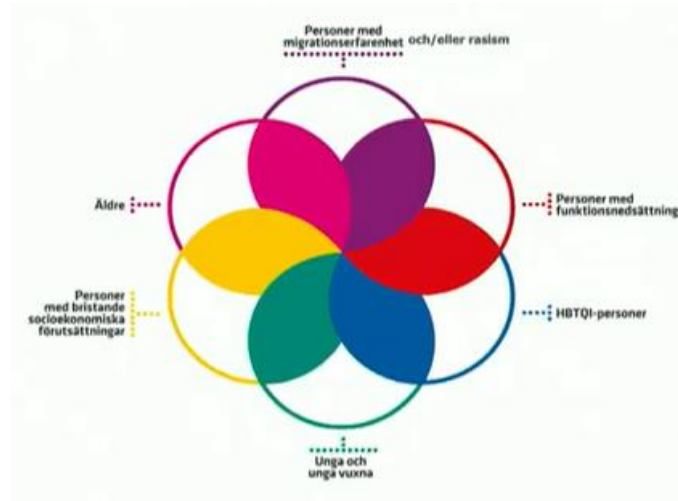
Sommar och semester hägrar – så även för undertecknad. Därför vill jag passa på att meddela att beställningar av kondomer inte kommer att expedieras **under vecka 27-29** eftersom jag har semester under dessa veckor. Så jag hoppas alla enheter har sett till att fylla på kondomförrådet ordentligt. Skulle det bli kris så kan ni höra av er till Smittskydd så går det kanske att ordna på något sätt. Jag vill också passa på att upplysa om möjligheten att beställa större volymer än de som finns valbara i beställningsformuläret. Tex så finns **500-pack** av RFSU Profil, RFSU Thin, RFSU Näkken samt RFSU Grande. Det kan ni som tex är heltids ungdomsmottagningar eller som delar ut mycket kondomer, fundera på om det kan vara ett alternativ istället för att beställa mindre förpackningar. Om ni vill ha 500-pack av någon sort så är det bara att maila eller ringa mig så skickar jag det ni vill ha.

Lansering av nationell handlingsplan SRHR

Till sist vill jag nämna den glädjande nyheten att Sverige nu har fått sin första nationella SRHR-handlingsplan. Jag hade nöjet att vara med digitalt vid lanseringskonferensen den 7/6 där många inbjudna aktörer närvarande. Folkhälsomyndighetens **generaldirektör Karin Tegmark Wisell** invigningstalade och pratade bland annat om det unika med att vi nu har en nationell handlingsplan och dess betydelse för arbetet framåt med SRHR. Karin menar att Sverige generellt sett har en god sexuell hälsa man vi kan bli ännu bättre. Den generella kunskapen inom befolkningen behöver höjas och vi behöver säkerställa att det finns en ökad tillgång till vård, stöd och behandling som ska vara av god kvalitet, säger Karin.

Handlingsplanens mottagare är beslutsfattare inom olika områden inom regional, kommunal och lokal nivå och gäller för hela befolkningen. Vissa grupper har en sämre hälsa generellt och därför behöver dessa **grupper prioriteras**, så som:

- Personer med migrationserfarenhet och/eller rasism
- Personer med funktionsnedsättning
- Äldre
- HBTQI-personer
- Personer mer bristande socioekonomiska förutsättningar
- Unga och unga vuxna

För att främja arbetet med SRHR så krävs samordning mellan olika aktörer på alla nivåer. Konferensen avslutades med panelsamtal med representanter från bland annat RFSU, MUCF, FUB med flera. Där diskuterades bland annat olika förutsättningarna som behövs för att uppnå målen som tex forskning och **SRHR som examensmål** inom ffa vårddyrken och att vi måste börja se den sexuella hälsan som en del i den allmänna hälsan. Handlingsplanen bygger på SRHR-strategin och utgör en gemensam plattform för SRHR-arbetet i Sverige under perioden 2023-2033. Målgrupper för handlingsplanen är alla aktörer som har uppdrag och ansvar inom SRHR-området. Om du vill ta del av handlingsplanen så kan du [Klicka här för att ladda ner handlingsplanen](#).

Sist men absolut inte minst så vill jag tipsa om SKR:S behovskartläggning gällande kvinnors **sexuella och reproduktiva hälsa genom livet**. Rapporten visar ett antal utvecklingsområden men även tänkbara vägar framåt för att stärka hälso- och sjukvården i att bättre bemöta kvinnors behov. [Klicka här för att ladda ner rapporten](#).

Jag önskar er alla en härlig sommar!

